

Referát životního prostředí a zemědělství Okresního úřadu v Náchodě

Základní hygienické zásady pro využívání ochranných pásem (PHO) vodních zdrojů pro oblast Východočeské křídly (nové znění platné od r.1990)

Ochranné pásmo 2. stupně – vnější (PHO-2B) vodního zdroje Litá

Podmínění činností v ochranném pásmu vodního zdroje

je rozsah limitujících činností následující:

1. V PHO - 2B lze zřídit skládky městských, průmyslových a jiných odpadů kalů a polní skládky hnoje pouze na základě kladného posudku hydrogeologa a souhlasu OHS a vod. orgánu. Nevyhovující skládky musí být zrušeny.
2. Novou výstavbou obytných budov, závodů a zařízení je možno realizovat pouze tehdy, jestliže nemohou negativně ovlivnit jakost a zdravotní nezávadnost podzemních vod a jestliže budou provedena opatření, kterými se vyloučí možnost znečištění podzemních vod.
3. Důlní činnost, těžba kamene a zemin, velké zemní práce, vrty je možné provádět po povolení nebo odsouhlasení příslušného orgánu státní správy pouze za předpokladu kladného hydrogeologického posudku.
4. Nelze provozovat zařízení se soustředěnou infekcí, kafilerie, jatky, spalovny odpadků, je zakázáno zřizovat hřbitovy, mrchoviště apod.
5. Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování musí být odsouhlaseny vodohosp. orgánem a odpovídat ČSN 830915 a musí být k dispozici schválený „Plán opatření pro případ havárie“ podle vyhl.č.6/77 Sb.
6. Rozšiřování velkochovu prasat a zvyšování stavu prasat v PHO – 2B je nežádoucí a vyžaduje detailní průzkum.
7. U nových objektů živočišné výroby nesmí být zaváděn v PHO – 2B bezstelivový provoz. Stávající stavby musí odpovídat stavebním předpisům a pokud by mohly svým provozem způsobit havárii jakosti podzemních nebo povrchových vod PHO 2B, se likvidují nebo zabezpečují tak, aby se možnost havárie jakosti vyloučila.
8. U stávajících staveb zemědělská organizace postupně dobuduje scházející skladovou kapacitu pro kejdu a silážní šťávy v rozsahu harmonogramu produkce a spotřeby chválených plánů rozvozu. Silážní žlaby je možné dobudovat jen jako nadzemní, jímky TH u skotu a prasat musí být nepropustné s objemem, který je uveden ve schváleném plánu rozvozu.

9. Pokud zemědělská organizace u silážních žlabů prokáže v harmonogramu produkce a spotřeby silážních šťáv, že pro vypočtenou velikost silážních jímek má dostatek mechanizačních prostředků a ploch na rozbor dle schváleného plánu rozvozu, není třeba v PHO – 2B budovat silážní jímky v rozsahu 10% velikosti žlabu. Toto je však podmíněno výjimkou z ON 734514 – projektování staveb pro uskladňování senáží a siláží.
10. Za předpokladu kladného hydrogeologického posudku a na základě povolené příslušného hygienika a vodohospodářského orgánu lze provádět:
 - skladování chemických látek jen v omezené míře v krytých skladech zabezpečených proti vniknutí skladovaných látek do vody a dále do půdy.
 - zřizování mycích ramp, údržba vozidel, strojů a aut musí být zajištěna tak, aby nemohlo dojít k úniku PHM do terénu a vody. U mycích ramp se požaduje recyklace vody.
11. Výstavba velkokapacitních staveb a mechanizačních středisek lze uskutečnit na základě povolení (souhlasu) příslušného vodoprávního a hygienického orgánu a dále za předpokladu kladného hydrogeologického posudku.
12. Umístění stávajících skladů v PHO – 2B pesticidů posoudí hydrogeolog a v případě kladného posudku dodržování podmínek provozu skladu pesticidů a jejich aplikaci kontroluje OHS.
13. Rozsah zemědělského využití v ochranném pásmu je uveden v Instrukci MZVŽ ČSR č.43 i dle seznamu předpisů a pomůcek uvedených ve věstníku MZVŽ ČSR částka 6/87, Instrukce MZVŽ ČSR 18 (viz Věstník MZVŽ ČSR částka 5/81), které jsou blíže rozvedeny zejména v Metodikách ÚVTIZ-15/82 – Zásady hospodaření na půdě v ochranných pásmech vodních zdrojů, ÚVTIZ 17-18/73 – Hnojení kejdou prasat, ÚVTIZ 23-24/74 – Hnojení kejdou skotu, ÚVTIZ 26/76 – Likvidace silážních šťáv, ÚVTIZ 10/82 – Hnojení kejdou drůbeže. Přípustné max. dávky všech druhů hnojení v kg N/ha pro PHO včetně termínů aplikace jsou uvedeny v Metodice ÚVTIZ 1/90 – Komplexní výživa rostlin.
14. Aplikace kejdy, silážních šťáv je možná na pozemcích zahrnutých ve schváleném plánu rozvozu a to až do max. dávky určené v plánu rozvozu v dané lokalitě. O aplikaci vede evidenci zemědělský závod a je povinen ji při kontrole předložit.
15. Zakazuje se vypouštění odpadních vod do podzemních vod (podomky). Odpadní vody po jejich čištění mohou být zaústěny do kanalizace příp. svedeny do žumpy. Vyvážení žump a septiků na pozemcích PHO – 2B je možné a to jen na plochách schválených plánem rozvozu a to za podmínky zapravení do půdy.
16. Stávající souvislá zástavba bude postupně odkanalizována s centrálním nebo individuálním čištěním odpadních vod.
17. Skladování domovních, průmyslových odpadů, organických látek, umělých hnojiv, pesticidů, silážních žlabů, polních hnojišť se přípouští jen ve výjimečných případech za předpokladu kladného posudku hydrogeologa a souhlasu vodohospodářského a hygienického orgánu. Nevyhovující shora uvedené zdroje musí být asanovány nebo zrušeny.

18. Skladování a manipulace s ropnými látkami je podmíněno kladným posudkem vodohosp. orgánu při striktním dodržování ČSN 830 915. Nezajištěné uvedené zdroje možného znečištění musí být asanovány nebo zrušeny.
19. Mytí a opravování motorových vozidel je povoleno jen na zajištěných mycích rampách tak, aby byl vyloučen únik PHM do terénu.
20. Nepřípustná je jakákoliv činnost, která může způsobit havarijní zhoršení jakosti podzemní vody.

Hospodaření v pásmech hygienické ochrany 2. stupně

Funkcí lesů v PHO – 2 je hygienická ochrana vodních zdrojů před znečištěním, vytvářením příznivých klimatických, hydrologických a půdních podmínek oběhu vody podle vodohospodářské potřeby a ochrana, popř. podpora vydatnosti vodního zdroje. Lesy se v PHO – 2 považují z hlediska vodohospodářského za důležité a při jejich obhospodařování je nutno zajišťovat vodohospodářské požadavky pro příslušná pásma. Lesy zůstávají v kategorii lesů hospodářských. V zájmu zajištění požadovaných vodohospodářských funkcí lesů se v PHO – 2 zařazují lesní porosty z hlediska převažující vodohospodářské funkce do následujících funkčních skupin:

- vodoochranná
- protierozní
- desukční (odčerpávací a odváděcí)
- infiltrační
- srážkotvorní

ad 1. Hospodářská a omezující opatření jsou shodná s opatřeními uplatňovanými v PHO -1.

ad.2. Lesní porosty na příkrých svazích (přes 40%) a místech ohrožených potenciální vodní erozí. Cíl obhospodařování spočívá v zamezení vzniku povrchového odtoku, v zábraně rozrušování půdního povrchu, v dosažení vysoké úrovně povrchové retence půdy a jejích krytu a vysokých hodnot půdního svahu. Funkci protierozní mají obvykle hospodářské soubory 21, 31, 41, 51, 71, 33, 35, 43, 55, 65, 73 a 75 (vyhl. Č. 13/1978 Sb.). Celoplošná příprava půdy (orba) se nepřipouští. Obnovní seče se přiřazují až po zjištění kultur na stávajících pasekách. V oblasti imisních kalamit je obnova lesa v této skupině velmi důležitá a proto se postupuje podle speciálních obnovných projektů, které respektují ochranu půdy před erozí. Při výchovných sečích v mladých porostech je vhodné vytěžený nezužitkovatelný materiál ponechat na místě. Při přibližování dříví se používají lanovky, lanové systémy a koňské potahy. Preventivně se dbá, aby narušení povrchů půdy bylo omezeno na nejmenší míru. Rozsah dopravní sítě se omezuje maximálně na 35 m lesních cest na 1 ha. Budované lesní cesty musí být protierozně zabezpečené. Budují se s max. sklonem do 10%.

ad.3. Tato skupina sdružuje lesní porosty na mokřích půdách. Jejich funkce spočívá v odsávání vody a odvádění přebytečné vody z půdního profilu odvodňovacími zařízeními k uvolňování půdních prostor pro akumulaci srážkových vod a retardaci jejich odtoku.

ad.4. Lesní porosty na rovinách a mírně až středně nakloněných svazích (do 40%) s nevýraznou potenciální vodní erozí půdy. Cíl spočívá v dosažení maximálního objemu infiltrace srážkových vod. Celoplošná příprava půdy na svazích se přípouští pouze v takovém rozsahu, aby nevznikal povrchový odtok s rychlostí větší než unášecí. Při výchovných sečích v mladých porostech je vhodné vytěžený materiál vyklízovat. Při přibližování dříví mechanizačními prostředky se respektuje ochrana půdy před rozrušováním. Svahové lesní cesty se přípouštějí jen se sklonem do 10%. Nepotřebné lesní cesty se na svazích zalesňují, příp. zatravňují.

ad.5. Tato skupina porostů překrývá předchozí skupiny v horských polohách s četnými výskyty mlh.

Omezující opatření pro funkční skupiny porostů s funkcí protierozní, desukční a infiltrační.

1. V PHO 2.stupně je zakázáno těžit zemní hmoty a rašelinu, zřizovat kamenolomy, skladovat odpady, hnojit dusíkatým vápnem, ledkem, močovinou a čpavkem. Při chemické ochraně se mohou používat pouze schválené přípravky.
2. Ve vnitřním PHO - 2A je třeba pro aplikace pesticidů vyžádat si konkrétní souhlas orgánů hygienické služby a vodohospodářského orgánu. Jejich použití musí být v souladu s ustanovením vyhlášky č.6/1997 Sb. o ochraně jakosti povrchových a podzemních vod.
3. Je zakázáno parkování (mimo služební vozidla organizací lesního hospodářství), mytí s opravováním motorových vozidel a pojezdných mechanizačních prostředků.
4. Při křížení lesních cest se provádí odpovídající úprava vozovek. V PHO – 2stupně se nebudují zařízení, pokud nejsou nutná, pro obhospodařování lesů, lesní školky lze zakládat jen na základě projektu odsouhlaseném vodoprávním orgánem. Je zakázáno skladovat chemikálie, přípravky pro ochranu lesa, ropné produkty a průmyslová hnojiva s výjimkou vápence.
5. Ve vnitřní části PHO – 2 (2A) se nesmí provádět příprava aplikačních roztoků. Organizace lesního hospodářství jako uživatelé závadných látek v ochranných pásmech vodních zdrojů jsou povinny postupovat podle § 3 ods.1 vyhl.č. 6/1977 Sb. Jelikož zacházení s těmito látkami v PHO vodních zdrojů je spojeno se zvýšeným nebezpečím znečištění vody, zabezpečí uživatelé v souladu s § 3 ods.2 uvedené vyhlášky plán opatření pro případ havarijního ohrožení jakosti vod únikem toxických látek (ropa, chemikálie) a režim likvidace havárie. Plán předloží ke schválení příslušnému vodohospodářskému orgánu. Schválený režim likvidace havárií bude v územně příslušných jednotkách vyhlášen a zabezpečen jako součást ochranných opatření. Pokud jsou pro lesní hospodářství v PHO – 1 a PHO – 2 nezbytné nutné zemní a stavební práce, je k nim vždy třeba souhlasu příslušného vodohospodářského orgánu pro kladném posudku hygienické služby.

K výstavbě objektů lesnicko-technických meliorací je třeba podle zákona č. 138/1973 Sb. buď souhlasu nebo povolení.

d) v oblastech imisního ohrožení (kalamit), v nichž hrozí rychlá likvidace lesních porostů, je třeba obnovu lesa zahájit a zabezpečit přednostně v PHO – 1 a ve funkčních skupinách porostů s funkcí vodoochrannou a protierozní v PHO – 2.

e) pro ochranné pásmo 2.stupně vnitřní (PHO – 2A) mají lesy funkci vodoochrannou a protierozní, pro ochranná pásma vnější mají funkci infiltrační.

V Náchodě – září 1990

